

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет філології

Кафедра загального та германського мовознавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛАТИНСЬКА МОВА

Перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма Біологія та лабораторна діагностика

Спеціальність 091 Біологія

Галузь знань 09 Біологія

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Латинська мова
Викладач (-і)	Петришин Марта Йосипівна
Контактний телефон викладача	095-118-66-34
E-mail викладача	marta.petryschyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	обов'язкова
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться щовівторка з 13.30 по 14.50. Можливі консультації через онлайн ресурси за попередньою домовленістю.
2. Анотація до курсу	
<p>Курс “Латинська мова” є складовою частиною програми професійної підготовки біологів. Вивчення латинської мови передбачає засвоєння студентами нормативної граматики, оволодіння уміннями і навичками читання, письма, граматичного аналізу і перекладу природничих термінів, вміння грамотно вживати фахову термінологію латинського походження. Курс орієнтований на вивчення студентами біологічної номенклатури та систематики.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Практичне оволодіння сучасною природничою термінологією, отримання знань з елементарного курсу латинської граматики, необхідних для свідомого засвоєння і грамотного використання в професійній і науковій діяльності міжнародної біологічної і хімічної номенклатури, природничих термінів латинського та давньогрецького походження.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті вивчення курсу «Латинська мова» студенти зможуть набути:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Уміння студентів працювати індивідуально, у парах і в групах. – Навички критичного і логічного мислення. – Здатність використовувати й залучати до роботи інформаційні технології. – Уміння на основі вивчених фонетичних та орфоепічних правил читати біноміальні, уніноміальні, триніоміальні та складені назви рослин і тварин, позначення гібридів та культурних рослин, анатомічні терміни тощо. – Здатність розуміти і пояснювати інформативний зміст латинських біологічних номенклатурних найменувань, уніфіковані кінцеві елементи ботанічних назв, значення біноміальних назв тварин і рослин, розрізняти латинські назви гібридів та культурних рослин. – Здатність використовувати у фаховій комунікації природничі терміни латинського походження; розуміти міжнародну наукову термінологію, створену на ґрунті греко-латинських елементів. <p>Згідно з вимогами освітньо-професійної програми по закінченню курсу студенти повинні мати такий рівень володіння навичок мовленнєвої компетенції:</p> <p>Читання: на основі вивчених фонетичних та орфоепічних правил вміти читати латинські природничі терміни, адаптовані тексти фахової тематики.</p> <p>Усне мовлення: уміння фонетично правильно відтворювати природничі терміни, грамотно вживати термінологію латинського походження.</p> <p>Писемне мовлення: відповідно до норм латинської граматики утворювати і писати біноміальні, уніноміальні, триніоміальні та складені назви рослин і тварин, гібридів та культурних рослин.</p> <p>Лінгвістичні компетенції</p> <p>Лексична компетенція: знати лексичний мінімум біологічної термінології, грецькі дублети і словотворчі елементи, необхідні для розуміння фахової термінології, визначати компоненти складного терміна, розуміти етимологію термінів-комполітів, інформативне навантаження терміноелементів, використовувати у фаховій комунікації природничі терміни латинського походження, розуміти міжнародну наукову термінологію, створену на базі греко-латинських елементів.</p> <p>Грамматична компетенція: відтворювати парадигму самостійних частин мови, визначати граматичні значення форм, знати принципи утворення біноміальних, уніноміальних, триніоміальних та складених назв рослин і тварин, правила позначення гібридів та культурних</p>	

рослин.

Орфографічна та орфоепічна компетенції: формування умінь та навичок розпізнавання та класифікації часокількісних характеристик, які визначають місце розташування наголосу; вироблення умінь аналізу акцентної парадигми у межах словозміни латинського слова; засвоєння норм правопису латинських слів.

Перекладацька компетенція: уміння працювати з лексикографічними джерелами, перекладати назви біноміальних, уніноміальних, тріноміальних та складених назв рослин і тварин, позначення гібридів та культурних рослин, адаптовані латинські тексти фахового спрямування.

Соціолінгвістична компетенція: усвідомлювати механізми, що ведуть до збагачення словникового складу рідної мови.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції					
семінарські заняття / практичні / лабораторні			30		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Обов'язковий / вибірковий	
I	091 Біологія	перший		обов'язковий	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Історія латинської мови Алфавіт – Короткий огляд історії латинської мови. – Латинський алфавіт. Самостійна робота: – Видатні грецькі і римські біологи та значення їхніх творів для біологічної науки. – Видатні вчені-біологи епохи Середньовіччя та Відродження. – Роль латинської мови у формуванні природничої термінології.	практичне заняття/ самостійна робота	2, 5, 8, 9	Роль класичних мов у формуванні природничої термінології. 2 год./ 3 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 2. Фонетика. Наголос – Вимова голосних, дифтонгів. – Вимова приголосних,	практичне заняття/ самостійна робота	2, 5, 8, 9	Вправи (с. 8–9, 11–12) ¹ , лексичний мінімум 2 год./ 3 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять

¹ Вправи і завдання пропонуються за посібником: Дяків О.Ю., Петришин М.Й. Практикум з латинської мови для студентів природничих спеціальностей. Івано-Франківськ, 2015. 115 с.

<p>буквосполучень. – Довгота і короткість складів. – Наголос. Самостійна робота: – Поділ слів на склади. – Довгота і короткість складів. – Грецький алфавіт з латинськими еквівалентами.</p>					
<p>Тема 3. Дієслово. – Граматичні категорії дієслова. – Теперішній час дійсного способу активного стану. – Наказовий спосіб. Самостійна робота: – Словникова форма, основи дієслова. – Поділ на дієвідміни. – Теперішній час дійсного способу пасивного стану.</p>	<p>практичне заняття/ самостійна робота</p>	<p>2, 5, 8, 9</p>	<p>Вправи (с. 36–37, 40), лексичний мінімум 2 год./ 3 год.</p>	<p>5 балів</p>	<p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 4. Перша відміна іменників. – Перша відміна іменників. – Суфікси іменників першої відміни. – Грецькі іменники першої відміни. – Неузгоджене означення. Самостійна робота: – Грецькі дублетні позначення латинських іменників першої відміни. – Кінцеві терміноелементи іменників першої відміни. – Біномінальні назви. – Назви родин рослин і тварин.</p>	<p>практичне заняття/ самостійна робота</p>	<p>2, 5, 8, 9</p>	<p>Вправи (с. 30–31), лексичний мінімум, латинсько-грецькі дублети іменників першої відміни, назви родин рослин і тварин 2 год./ 3 год.</p>	<p>5 балів</p>	<p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 5. Друга відміна іменників. – Друга відміна</p>	<p>практичне заняття/ самостійна</p>	<p>2, 5, 8, 9</p>	<p>Вправи (с. 21–25), лексичний</p>	<p>5 балів</p>	<p>протягом семестру згідно з</p>

<p>іменників. – Правило середнього роду. – Суфікси іменників другої відміни. Самостійна робота: – Відмінювання іменників грецького походження. – Грецькі дублетні позначення латинських іменників другої відміни. – Кінцеві терміноелементи іменників другої відміни. – Ablativus qualitatis. – Латинські назви гібридів і культурних рослин</p>	робота		<p>мінімум, латинсько-грецькі дублети іменників другої відміни, латинські назви гібридів і культурних рослин 2 год./ 3 год.</p>		розкладом занять
<p>Тема 6. Прийменники. – Прийменники, що вимагають Acc. – Прийменники, що вимагають Abl. – Прийменники, що вживаються з двома відмінками.</p>	самостійна робота	2, 5, 8, 9	<p>Вправи (с.70–71) 2 год.</p>	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 7. Прикметники першої групи. Дієприкметник минулого часу пасивного стану. – Прикметники першої і другої відміни. – Дієприкметник минулого часу пасивного стану. Спосіб утворення. Переклад. Самостійна робота: – Суфікси прикметників першої групи. – Латинсько-грецькі дублети прикметників першої групи. – Вживання</p>	практичне заняття/самостійна робота	2, 5, 8, 9	<p>Вправи (с. 31–32), лексичний мінімум, латинсько-грецькі дублети прикметників першої групи 2 год./ 3 год.</p>	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять

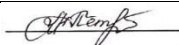
дієприкметника минулого часу пасивного стану в природничій термінології.					
Тема 8. Семантичні розряди займенників. – Особові займенники. – Присвійні займенники. – Зворотний займенник. – Вказівні займенники. – Відносні займенники. – Заперечні займенники.	самостійна робота	2, 5, 8, 9	Вправи (68–70), лексичний мінімум 4 год.		
Тема 9. Третя відміна іменників. – Загальна характеристика іменників третьої відміни. – Визначення основи. – Приголосний тип. – Мішаний тип. – Голосний тип. Самостійна робота: – Винятки з правил про рід. – Особливості відмінювання іменників грецького походження на -sis, -ma. – Іменник vas, vasis, n. – Суфікси іменників третьої відміни. – Латинсько- грецькі дублети іменників третьої відміни. – Кінцеві терміноелементи іменників третьої відміни.	практичне заняття/ самостійна робота	2, 5, 8, 9	Вправи (с. 44–48), переклад тексту “De floribus”, лексичний мінімум, латинсько-грецькі дублети іменників третьої відміни, 4 год./6 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 10. Третя відміна	практичне заняття/	2, 5, 8, 9	Вправи (с. 52–55),	5 балів	протягом семестру

<p>прикметників. Дієприкметник теперішнього часу активного стану. – Загальна характеристика прикметників третьої відміни. – Відмінювання прикметників. – Дієприкметник теперішнього часу активного стану Самостійна робота: – Суфікси прикметників третьої відміни. – Грецькі дублетні позначення латинських прикметників третьої відміни. – Дієприкметник теперішнього часу активного стану в біологічній термінології.</p>	<p>самостійна робота</p>		<p>лексичний мінімум, латинсько-грецькі дублети прикметників третьої відміни 2 год./4 год.</p>		<p>згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 11. Четверта відміна іменників. П'ята відміна іменників. – Четверта відміна іменників. – П'ята відміна іменників. Самостійна робота: – Грецькі дублетні позначення іменників четвертої і п'ятої відміни. – Триномінальні та складені назви.</p>	<p>практичне заняття/ самостійна робота</p>	<p>2, 5, 8, 9</p>	<p>Вправи (с. 65–67), лексичний мінімум, латинсько-грецькі дублети іменників четвертої і п'ятої відміни 2 год./ 3 год.</p>	<p>5 балів</p>	<p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 12. Ступені порівняння прикметників. Прислівник. – Вищий ступінь порівняння. – Найвищий ступінь порівняння. Самостійна робота: – Суплетивні ступені порівняння прикметників. – Недостатні</p>	<p>практичне заняття/ самостійна робота</p>	<p>2, 5, 8, 9</p>	<p>Вправи (с. 59–60, 63), лексичний мінімум 2 год./ 6 год.</p>	<p>5 балів</p>	<p>протягом семестру згідно з розкладом занять</p>

ступені порівняння. – Вживання ступеневих форм в природничій термінології. – Прислівник.					
Тема 13. Розряди числівників. – Кількісні числівники. – Порядкові числівники. – Розділові числівники. – Прислівникові числівники. – Ablativus temporis. – Римський календар.	практичне заняття/ самостійна робота	2, 5, 8, 9	Вправи (с. 72–73), лексичний мінімум, латинсько-грецькі дублети числівників 2 год./ 4 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 14. Основи словотвору. – Словотвір. – Суфіксація. – Префіксація. – Основоскладання. Самостійна робота:	практичне заняття/ самостійна робота	2, 5, 8, 9	Вправи (с. 74–75), лексичний мінімум, суфікси іменників першої, другої, третьої відмін, латинські префікси, грецькі префікси 2 год./ 5 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 15. Історія становлення природничої термінології і номенклатури. . Латинська хімічна номенклатура. – Ботанічна номенклатура. – Зоологічна номенклатура. – Анатомічна номенклатура. Самостійна робота: – Назви кислот. – Назви оксидів, пероксидів, гідроксидів, закисів. – Назви солей безкисневих кислот. – Назви деяких вуглеводних кислотних	практичне заняття/ самостійна робота	2, 5, 8, 9	Ботанічна номенклатура. Зоологічна номенклатура. Анатомічна номенклатура 4 год./8 год.	5 балів	протягом семестру згідно з розкладом занять

радикалів.					
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю” Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».)</p> <p>Загальні 100 балів включають: 80 балів за практичні заняття; 10 балів за самостійну роботу; 10 балів за модульну контрольну роботу.</p> <p>Мінімальна кількість балів для позитивного зарахування курсу – 50 балів.</p>				
Вимоги до письмової роботи	<p>Модульна контрольна робота оцінюються в 10-бальній системі («відмінно» («9–10»), «добре» («8–7»), «задовільно» («5–6»), «незадовільно» («1–4»)). Контрольна робота має правильно (концептуально обґрунтовано) висвітлити 50+1% обсягу матеріалу.</p>				
Семинарські заняття	<p>Поточний контроль проводиться за допомогою таких засобів: перевірка навичок читання (включно з акцентуацією); виконання лексико-граматичних вправ; тестування; переклад адаптованих текстів фахового спрямування; граматичний аналіз термінів; перевірка знань лексичного мінімуму, греко-латинських дублетів і терміноелементів.</p>				
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Виконання усіх запланованих аудиторних і самостійних завдань і форм роботи, отримання з кожного позитивної оцінки (4-бальна шкала). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».</p>				
7. Політика курсу					
<p>Політика курсу: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2</p>					
8. Рекомендована література					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Барна М.М. Ботаніка. Терміни. Поняття. Персоналії / М.М. Барна. – К. : Видавничий центр „Академія”, 1997. 2. Балаєва О.Ю., Вакулик І.І. Латинська мова для студентів агрономічного та плодоовочевого факультетів. К., 2010. 324 с. 3. Горностаєв Г.Н. Латинские названия животных и растений: Учебное пособие М. : Изд-во Московского ун-та, 1974. 146 с. 4. Гриценко С.П., Балаєва О.Ю. Латинська мова для студентів-агробіологів. Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с. 5. Дяків О.Ю., Петришин М.Й. Практикум з латинської мови для студентів природничих спеціальностей. Івано-Франківськ, 2015. 115 с. 6. Закалюжний М.М. Латинська мова: Підручник. К. : Либідь, 2003. 368 с. 7. Михайлова О.Г., Кононко Г.Г. Медична та біологічна латина. Основи термінології : Навчальний посібник. К. : Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2007. 160 с. 8. Попович Р.Г. Латинська мова для студентів-екологів. Рівне, 2013. 131 с. 9. Ревак Н.Г., Сулим О.Ю., Назаренко О.Ю. Латинська мова та основи біологічної термінології : підручник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 406 с. 10. Чопик В.І., Єна А.В. Латинська ботанічна номенклатура: Навчальний посібник, К. : РВЦ Київський університет, 1997. 57 с. 11. Філіпович З.М. Латинська мова для біологічних факультетів. К. : Вища школа, 1978. 207 с. 					

Викладач

Петришин М.Й.